

بخشنامه‌های خلقالساعه بلای جان صادرات محصولات کشاورزی

صدور بخشنامه‌های خلقالساعه و اعلام ممنوعیت صادرات به صورت دفعی علاوه بر این که موجب وارد شدن خسارت به تولیدکنندگان و تجار می‌شود، به اعتبار بین‌المللی تجارت ایران نیز خدشه وارد می‌کند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، به نقل از فارس، ممنوع یا آزاد شدن صادرات کالاها از جمله اخباری است که هرچند وقت یکبار تیتراژ خبرگزاری‌ها و روزنامه‌ها می‌شود، اما این اخبار بیشتر از هرکسی برای تولیدکنندگان و تجار ترس و دلهره به همراه دارد؛ زیرا دستگاه‌های سیاست‌گذار با صدور لحظه‌ای یک بخشنامه، کل برنامه‌ریزی و تلاش شبانه روزی آن‌ها را بر باد می‌دهد.

این تصمیمات آنی که به بهانه‌های مختلفی صورت می‌گیرد، باعث ضرر و زیان به بخش تولید، از دست رفتن بازارهای صادراتی کشورهای هدف و نیز آسیب به اعتبار بین‌المللی تجارت کشور می‌شود و در عین حال امکان هرگونه برنامه‌ریزی و پیش‌بینی را از فعالان این حوزه سلب می‌کند.

تنظیم بازار داخلی بهانه ممنوعیت‌های صادراتی

برخی از کارشناسان در وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صمت، اجرای سیاست ممنوعیت صادرات کالاها را به دلیل تخصیص ارز

یارانه‌ای برای تولید این کالاها و در نتیجه اولویت داشتن تأمین نیاز داخل می‌دانند. هر بار نیز تنظیم بازار و حمایت از دهک‌های پایین جامعه را بهانه مناسبی برای اجرای گاه و بیگاه این ممنوعیت‌های صادراتی می‌بینند؛ درحالی‌که این همه ماجرا نیست.

در سمت دیگر این اتفاق کشاورزان و تجاری قرار دارند که با هزار زحمت و مشقت کالا را تولید و آماده صادرات می‌کنند؛ اما با تصمیم دفعی متولی یک دستگاه، خسارت فراوانی را متحمل می‌شوند. زیرا از یکطرف باید هزینه فسخ قرارداد با طرف خارجی را بپردازند، از طرف دیگر به دلیل فسادپذیر بودن محصولات کشاورزی و از دسترفتن بخشی از محصولی که برای صادرات بسته‌بندی و آماده شده بود، از این ناحیه نیز دچار ضرر و زیان می‌شوند. مضاف بر این که در برخی مواقع هزینه تغییر بسته‌بندی و آماده سازی مجدد آن برای بازار داخلی هم متوجه تولیدکنندگان خواهد بود.

در این زمینه چندی پیش علی صابری دبیر انجمن ملی شرکت‌های زنجیره ای تولید گوشت مرغ با انتقاد از ممنوعیت صادرات گوشت مرغ و تصمیم ناگهانی در این حوزه گفت: «نباید زمانی که صادرکننده امور جاری را انجام داده، بار را بسته بندی کرده و در سردخانه آماده ارسال است، به یکباره با طرح ممنوعیت مواجه شود. در حال حاضر اگر نتوانیم مرغی را که با بسته‌بندی عربی یا انگلیسی در سردخانه مانده است صادر کنیم، دوباره باید بسته بندی را تغییر دهیم که کلی هزینه اضافی در پی دارد و اعتبار صادرکننده نیز از بین می رود. همچنین مشکل فسخ قرارداد و پرداخت‌ها هم وجود دارد.»

از دست رفتن بازارهای صادراتی، نتیجه ممنوعیت دفعی صادرات

در کنار زیان تولیدکننده، با ممنوعیت های ناگهانی صادرات، بازار این کالاها در کشورهای هدف نیز از دست می‌رود. زیرا از یکسو پیدا کردن یک بازار مطمئن و اعتمادسازی در این حوزه به زمان زیادی نیاز دارد و از سوی دیگر، اکثر کشورها در صورتی اجازه واردات به کشورشان را می‌دهند که در شرایط مختلف امکان تأمین نیاز آن‌ها از سوی صادرکنندگان کالاها وجود داشته باشد.

به عبارت دیگر تداوم صادرات اهمیت زیادی برای کشورهای واردکننده دارد؛ چرا که امکان برنامه‌ریزی و مدیریت بازار را برای آنها فراهم می‌کند. بنابراین با ابلاغ دفعی سیاست ممنوعیت صادرات در عمل تمامی زحماتی که فعالان حوزه صادرات برای اعتمادسازی و بازاریابی

در سایر کشورها متحمل شده اند، نابود می‌شود.

در همین زمینه رحیم نیازی رئیس انجمن ملی سیب‌زمینی اظهار داشت: «ترکمنستان و پاکستان واردات سیب‌زمینی را از ایران ممنوع کرده اند، درحالی‌که سال گذشته این دو کشور مقصد سیب زمینی های مازاد داخل بودند. متأسفانه دیپلماسی در بخش کشاورزی ضعیف است و سبب شده بازار کشورهای همسایه را از دست بدهیم. ممنوع شدن مقطعی صادرات هم به اعتبار صادرکننده ضربه می‌زند و هم باعث می شود بازارهای صادراتی از دست برود.»

تداوم صادرات، عامل اعتبار بین‌المللی در تجارت

اعتبار بین المللی تجارت کشور نیز از مواردی است که با تصمیمات و ممنوعیت های صادراتی عجولانه متولیان این بخش خدشه دار می‌شود. کشوری می‌تواند در عرصه تجارت خارجی موفق عمل کند که بتواند اعتماد مشتریان خود را در سایر کشورها جلب کند و در صورتی‌که این اعتماد با وضع قوانین و بخش‌نامه‌های بی ثبات از بین برود، این اعتبار نیز از بین خواهد رفت.

علاوه بر این از آنجا که صادرات یک مقوله مستمر است، اگر مدتی متوقف شود، رقبا به میدان خواهند آمد؛ بنابراین به همان میزان که حضور تجار ایرانی در بازارهای جهانی کمرنگ شود، از میزان اعتبار و اهمیت و اعتبار تجارت ایران کاسته خواهد شد.

بر این اساس مسئولان و سیاست‌گذاران بخش صادرات باید بدانند که با تصمیمات غیر کارشناسی و خلق‌الساعه، ضرر و زیان زیادی را متوجه تولیدکنندگان و تجارت خارجی کشور می‌کنند که جبران آن به‌سادگی امکان‌پذیر نیست و دانسته یا نادانسته موجب پسرفت کشور می شوند. حال آنکه در شرایطی که کشور نیازمند ارزآوری است باید حمایت بیشتری از صادرکنندگان انجام گیرد تا آنها بتوانند علاوه بر تأمین ارزآوری، اعتبار و وجهه کشور را در عرصه تجارت بین الملل بهبود ببخشند.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: فارس